

Bestemmelse af nordmannsprovenienser på planteskolestadiet

Af Brian Gade-Larsen

Som det er de fleste juletræavlere bekendt, har det i adskillige år været vanskeligt at fremskaffe planter af russisk herkomst. Da vi ved, at de russiske provenienser hidtil har givet de største udbytteprocenter, har det medført at frø- og plantepartier har "skiftet" navn på deres vej til Danmark.

Denne artikel er et forsøg på at give juletræproducenter et redskab til at checke, om man får den vare, man har købt.

Kaj Østergård.

Voksbelægningen på topknoppen af 3-4 årige nordmannsgran varierer fra proveniens til proveniens. Nogle provenienser har slet ingen voksbelægning, mens andre har voksbelægning på næsten samtlige planter. Undersøgelsen af voksbelægningen på topknopperne blev gennemført på 6 tyrkiske og 1 russisk proveniens. (Se fotos).

Undersøgelsen viste, at den russiske proveniens slet ingen voksbelægning havde, de østlige tyrkere havde

lidt voksbelægning, mens de vestlige tyrkere havde meget voksbelægning.

Ændringen i voksbelægningen på topknoppen synes at ske gradvist (klinale variation) fra øst til vest. (Fig. 1).

Franskmanden Arbez (1969) fandt lignende resultater i en undersøgelse omfattende nordmannsgran fra Tyrkiet. Han fandt også, at *Abies bornmülleriana*, som forekommer 300 km vest for nordmannsgranens vestligste udbredelse (fig. 2) havde kraftig voksbelægning på samtlige planter.

Ved anvendelse af denne bestemmelsesmetode er det i dag muligt at

sikre sig mod den omfattende svinde som indtil dato har medført, at vestlige tyrkere er solgt som "Ambrolauri". Det er muligt v.h.a. fotoserien (fig. 3-9) at adskille de 3 vestligste provenienser (Sebinkarahisar, Koyulhisar og Torul) fra de østlige tyrkere og "Ambrolauri".

Det er vigtigt at bestemmelsen foretages, mens planterne er i hviletilstand, da voksbelægningen synes at opløses hen imod udspringstidspunktet.

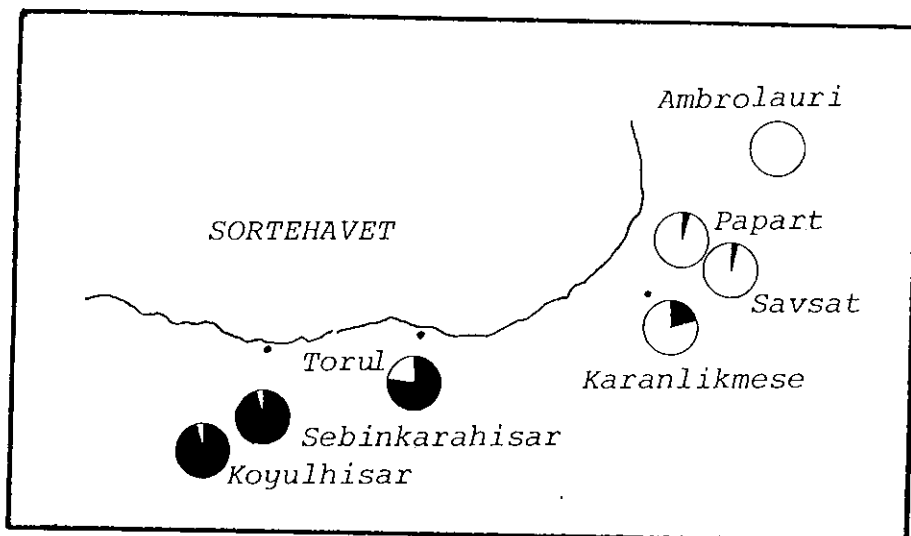
Som fremgangsmåde foreslås, at min. 10 planter leveres som vareprøve fra planteskolen og planternes voksbelægning sammenlignes med bestemmelsesnøglen.

Planteskoleplanter af nordmannsgran med meget voksbelægning på topknoppen må frarådes til juletræproduktion, da alle iagttagelser peger på at de vestlige tyrkiske provenienser er uegnede som juletræer. Antallet af knopper på topskuddene må ikke tillægges nogen betydning, da materialet til fotoserien ikke er udvalgt samme sted.

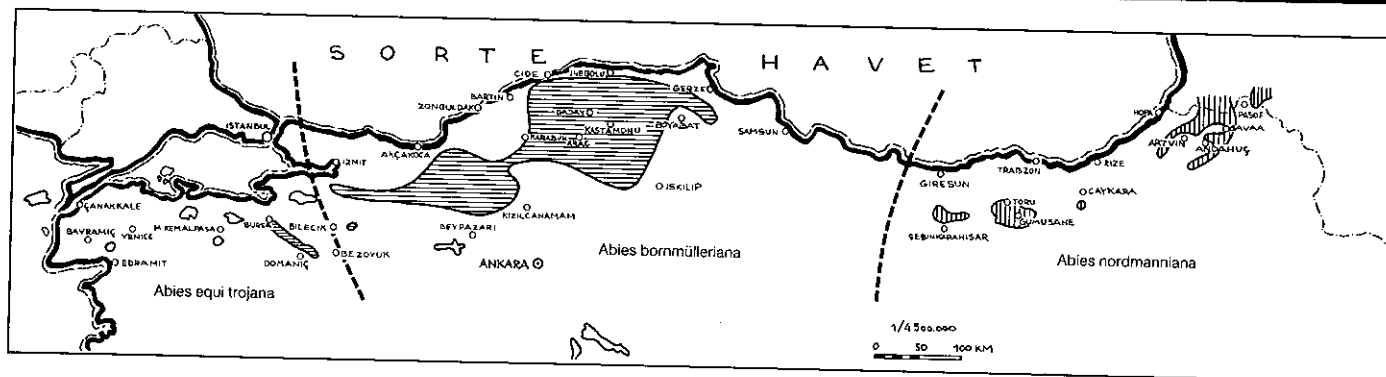
Foto: Thomas Retsloff.

Figur 1.
Oversigtskort over proveniensernes andel af knopper med voksbelægning. Sort viser andel knopper med voksbelægning. Gade-Larsen 1982.

Figur 2.
Naturligt udbredelsesområde i Tyrkiet for *A. nordmanniana*, *A. bornmülleriana* og *A. equi-trojana*. Efter Arbez (1969).

JULETRÆS- SPIDSER

Med LOFT's juletræsspidser type 50 eller 60 har De det bedste »værktøj« når juletræerne skal påsættes fod.

De opnår en stub på 100 mm med en diameter på 50 eller 60 mm.

Priser fra 8.260,- excl. moms.

Specifikationer:

Længde: 1600 mm / Bredde: 750 mm / Højde: 1020 mm

Benzinmotor: 5 HK 3,7 kw Honda 4-takt 76 dB vægt 67 kg

El-motor: 5,5 HK 4 kw 3 x 380 v vægt 92 kg

Kan også leveres med 40 mm hoved.

Ring for nærmere oplysninger og få tilsendt en brochure.

LOFT

TLF. (05) 32 01 44

Smede- & Maskinforretning aps

POSTBOX 14 · VARDE LANDEVEJ 26 · DK-7200 GRINDSTED

LANDSDÆKKENDE SALG OG SERVICE